FOR Freedom AND Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

NO. 204

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

Serving Chicago, Milwaukee, Waukegan, Duluth, Joliet, San Francisco, Pittsburgh, New York, Toronto, Montreal, Lethbridge, Winnipeg

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND OHIO, MONDAY MORNING, OCTOBER 23, 1972

ŠTEV. LXXIV — VOL. LXXIV

Sovjetija bo le delno obnovila pomoč Egiptu

V Moskvi so predsedniku egiptske vlade obljubili delno obnovo podpiranja Egipta.

KAIRO, Egipt. — Upanje, da bo obisk predsednika vlade Aziza Sidky v Sovjetski zvezi pretekli teden dosegel normalizacijo odnosov med obema, od preteklega julija sprtima državama, se ni uresničilo. Razgovori so se pred javnostjo pokazali ugodno, saj je bilo izrečenih obilo prijaznih besedi. Dejansko je Sidky le malo opravil in je zato svoj obisk skrčil od treh na dva dni.

Aziz Sidky je imel nalogo, da pripravi ZSSR do obnove pošiljanja orožja in če mogoče tudi prav modernega ofenzivnega, ki bi ga Egipt potreboval za uspešen nastop proti Izraelu. Moskva je to egiptsko zahtevo odklonila spomladi, kar je nato privedlo do odslovitve sovjetskih vojaških strokovnjakov in svetovalcev iz Egipta v juliju, in to zdaj ponovila.

Egipt bo dobival v bodoče iz Sovjetske zveze v okviru sedanjega dogovora le nadomestne dele za orožje, ki ga že ima, in nadomestilo za orožje, ki bo moralo zaradi izrabe v odpad.

V Moskvi so Azizu Sidkyju obljubili tudi, da bo nekdo od vodnikov ZSSR obiskal v bližnji bodočnosti Kairo. Kdo bo to, še ni gotovo, vsekakor trdijo, da to ne bo Brežnjev. Ta se od Egipčana, ko je zapuščal Moskvo, ni niti poslovil.

V Kairu trdijo, da so vojaški vodniki s tem, kar je Sidky dosegel, kar zadovoljni, ne marajo namreč nobene obnove ruskega vpliva v Egiptu. Slično stališče prevladuje, kot trdijo diplomatski viri, tudi v Moskvi. Tam so baje kar zadovoljni, da so se znebili neposredne odgovornosti za Egipt.

Pathet Lao ponuja premirje

TOKIO, Jap. — Pekinški radio je pretekli teden objavil, da je Pathet Lao, komunistična skupina v Laosu, predložila premirje z izpustitvijo vseh vojnih ujetnikov.

Pathet Lao poziva ZDA, da ustavijo "popolnoma in za stalno" bombardiranje Laosa in končajo vse vojaške akcije, vključno te svojih zaveznikov.

V Čilu nekaj mirnejše

SANTIAGO, Čile. — Predsednik Allende je popustil avtobusnim podjetjem in s tem preprečil njihov štrajk. Obljubil je, da bo promet ostal v privatnih rokah. To utegne privesti do končanja štrajka avtoprevoznikov in madih trgovcev, ki avtoprevoznike v štrajku podpirajo.

Štrajk je bil tzrazito političen in štrajkujoči tega niso prav nič skrivali. Napovedali so nov nastop. Če ne bo Allende prenehal s svojimi poskusi nezakonito in protiustavno pospeševati uvajanje socializma.

Vremenski prerok pravi;

Večinoma deževno, vetrovno in milo. Najvišja temperatura okoli 62, zvečer in jutri nekaj hladnejše.

Novi grobovi

Theresa Anzur

V soboto zjutraj je po daljši bolezni umrla 71 let stara Theresa Anzur, roj. Hrovat blizu Novega mesta v Sloveniji, od koder je prišla v ZDA l. 1919. Prvi mož John Marolt ji je umrl l. 1942, drugi Ernest Anzur pa l. 1963. Bila je mati Johna A. Marolta, Mary Marolt in Anne Mokris, 5-krat stara mati. V Sloveniji je zapustila dve sestri. Bila je članica Carniola Hive, Ladies of the Maccabees, ZSZ št. 29 in SŽZ št. 25. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. jutri, v torek, ob 9.15, v cerkev sv. Vida ob 10., nato na Kalvarijo.

Anthony Znidarsic

V soboto je umrl 61 let stari Anthony Znidarsic, mož Angele, roj. Udovich, oče Joanne Roberts in Carole, 4-krat stari oče, brat Louisa, Vincenta in pok. Johna. Pokojnik je bil rojen v Clevelandu in je bil zaposlen 32 let kot izdelovalec kalupov pri Cleveland Trencher Co. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na E. 152 St. jutri, v torek, ob 10.15, v cerkev sv. Paskala Baylonskega ob 11., nato na All Souls pokopališče.

Anton Kasunic

Včeraj zjutraj je nenadno umrl 65 let stari Anton Kasunic s 314 E. 214 St., rojen v Clevelandu, sin pok. Georgea in pok. Frances, roj. Hocevar, samski, brat Franka, Mrs. Joseph (Frances) Nemanich, Mrs. John (Ann) Petrangelo, Mrs. Joseph (Mary) Leskovec, Mrs. William (Rose) Finan, pok. Rudolpha in pok. Josepha. Pogreb bo v sredo ob 9. iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd., v cerkev sv. Vida ob 10., nato na All Souls pokopališče. Truplo pokojnika bo položeno na mrtvaški oder jutri, v torek, popoldne ob dveh.

Življenjski stroški v septembru višji 0.5%

V preteklem mesecu so življenjski stroški porastli za celega pol odstotka ali na 6% letnega povprečja.

WASHINGTON, D.C. — Delavsko tajništvo je pretekli petek objavilo, da so življenjski stroški v preteklem mesecu porastli za pol odstotka ali na 6% letnega povprečja, kar je največ od preteklega februarja. Porast je velik in pomeni slabo znamenje za napor omejiti inflacijo na izpod 3% letno, kar si je postavila Nixonova vlada za cilj še v tekočem letu.

Marina Whitman, članica predsednikovega gospodarskega sveta, je priznala, da je bil september "slab mesec" in krivila za tolikšen dvig predvsem porast cene obleki, gasolinu in jajcem. Cene mesa, sadja in zelenjave naj bi bile celo padle.

Porast življenjskih stroškov je bil v tromesečju julij-september ob izključitvi sezonskega vpliva dejansko na letnem povprečju 6.6%, med tem ko je bil v drugem na 2.2%, v prvem pa na 3.6%. Povprečen leten porast doslej v letošnjem letu je 3.5%. med tem ko je bil lani pred uvedbo zamrznitve in njej sledečega nadzora nad cenami in plačami 3.8%. Napredek je torej zelo skromen. Nič čudnega ni torej, da je Robert R. Nathan, gospodarski strokovnjak, na tiskovni konferenci v McGovernovem glavnem stanu dejal, da pomeni ta številka popoln polom Nixonovega ekonomskega programa.

Evropski vodniki se odločili za povezavo

Vodniki 9 evropskih držav so se na posvetih v Parizu odločili za politično unijo v letu 1980.

PARIZ, Fr. — Pretekli teden so se zbrali tu na dvodnevno posvetovanje na povabilo Francije vodniki sedanjih 6 in bodočih 3 držav-članic Skupnega trga. Na svojih posvetih so se odločili za rahlo politično povezavo držav članic tudi na političnem polju, ne le na gospodarskem.

Nova skupnost naj bi bila izvedena na političnem, socialnem in zunanjepolitičnem polju koncem tega desetletja. Rimski sporazum, ki predstavlja temelj evropske gospodarske skupnosti tudi politično skupnost držav članic. Z izjemo Francije težijo vse članice v to smer že od vsega začetka. Pristop Velike Britanije, Irske in Danske naj bi to stremljenje okrepil. Francija je spoznala, da se sama ne more ustavljati in je zato pristala na povezavo, katero pa hoče ohraniti čim bolj rahlo in ohlapno.

To vsaj za enkrat odgovarja tudi britanski vladi, ki se bori doma z močno opozicijo proti vključitvi v Skupni trg po sedaj dogovorjenih pogojih.

Na konferenci so poudarili potrebo po sodelovanju z ZDA, pa prav tako odločno izjavili tudi, da mora združena Evropa ohraniti svojo neodvisnost. Zahodna Nemčija bi rada dosegla pogodbeno povezavo Skupnega trga z ZDA, pa s svojim predlogom ni prodrla. Nemci se boje, da bi ZDA umaknile iz Evrope svoje oborožene sile, ki jamčijo evropsko varnost pred nevarnostjo z vzhoda. W. Brandt se zanese bolj na ameriške oborožene sile v Evropi kot pa na uspehe svoje vzhodne politike pomirjevanja in dobrega sosedstva s Sovjetsko zvezo in njenimi sateliti.

Park si hoče v Seoulu zagotoviti podaljšanje svojega predsedništva

SEOUL, J. Kor. — Proglasitev izrednega stanja z uvedbo vojaškega zakona in ukinitvijo ustave dobiva svoj jasnejši smisel. Predsednik Park je izjavil, da je to potrebno za izvedbo reform in za notranjo politično trdnost in ustalitev razmer, ko se Južna Koreja pripravlja na ureditev odnosov s Severno.

Sedaj izgleda, da je glavni cilj teh ukrepov spremenitev ustave v taki obliki in meri, da bo predsednik Park lahko ostal še vsaj dve novi šestletni predsedniški dobi na državnem krmilu.

Nove predsedniške volitve naj bi bile izvedene proti koncu letošnjega leta. Ustava bo predvidoma spremenjena nekako po vzoru francoske v času De Gaulla, kjer je dobil predsednik republike odločilno besedo, vlada in narodna skupščina pa bolj omejeno.

Zastopnik predsednika Kim Seong Jin je dejal: "Mi potrebujemo edinost, ko se pripravljamo na razgovore s Severom. Mi si ne moremo privoščiti politične nesloge, ko je Severna Koreja vzpostavila popoln nadzor nad vsem, kar narod reče in stori."

Iz slov. naselbin

Geneseo, Ill. — Na 11. septembra 1972 je preminul 53 let stari Kenneth Talbot, soprog Helen, roj. Batič, oče pet sinov in šest hčera. Več let je družina živela v Collinwoodu na E. 160 St., sedaj pa živi na R. #2, Box 160, A.C. Geneseo, Ill. 61254, kjer je pokojnik umrl.

Vzhodni Nemci lahko obiščejo Zah. Berlin

Dogovor med obema Nemčijama o prometu med njima je postal zadnji teden veljaven z izmenjavo odobrilnih listin.

BONN, Nem. — Zadnji torek sta vladi obeh Nemčij izmenjali listine o odobritvi pogodbe o medsebojnem prometu, ki vključuje tudi določila o zvezah med Zahodnim Berlinom in Vzhodno Nemčijo. Ko je s tem pogodba stopila v veljavo, so dobili Vzhodni Nemci prvič, odkar je bil postavljen znani zid okoli Zahodnega Berlina, možnost obiska svojih dragih v Zahodnem Berlinu.

Obiski Vzhodnih Nemcev v Zahodni Berlin so načelno omejeni na nujna pota, predvsem na obiske sorodnikov. Pričakujejo, da bo vsako leto nekako 100,000 takih "nujnih obiskov". Upokojenci, ženske stare nad 60 let, moški nad 65 let, bodo mogli potovati iz Vzhodne Nemčije v Zahodno več kot enkrat na leto.

Močno olajšani so obiski Zahodnih Nemcev v Vzhodni Nemčiji. Ti bodo sedaj lahko obiskali tam svoje sorodnike in prijatelje do 30 dni letno v enem tako dolgem ali v več krajših obiskih.

Ob izmenjavi listin je zastopnik Vzhodne Nemčije Michael Kohl dejal, da pomeni ta pogodba polno priznanje odnosov med obema Nemčijama na ravni mednarodnega prava, kar pa je zastopnik Zahodne Nemčije Egon Bahr zanikal.

— Zaradi dobrega naravnega odtoka v Kansasu ni naravnih jezer.

KISSINGER LETI DOMOV

Po petih dneh razgovorov v Saigonu s predsednikom Van Thieujem je dr. Kissinger, glavni svetovalec predsednika Nixona za vprašanja narodne varnosti, odletel danes domov. Vesti iz različnih virov trdijo, da je dosegel s Van Thieujem načelni sporazum o končanju vojne v Vietnamu, kar pa je zastopnik Hanoia v Parizu zanikal.

WASHINGTON, D.C. — Predsednikov glavni svetovalec za vprašanja narodne varnosti dr. Henry Kissinger je danes končal svoje razgovore s predsednikom republike Južnega Vietnama v Saigonu, potem ko je včeraj obiskal za nekaj ur tudi glavno mesto Kambodže Phnom Penh. Razgovori v Kambodži naj bi bili del razpravljanja o končanju vojne v Indokini. Dr. Kissinger je govoril v Phnom Penhu s predsednikom Lon Nolom. Četudi Kissinger ni poletel tudi v Laos, je znano, da je tudi ta vključen v razgovore o končanju vojne. Predsednik laoške vlade princa Suvana Fuma je včeraj v Parizu dejal, da je o poteku razgovorov dobro poučen in da računa na njihov skorajšnji uspeh.

Dr. Henry Kissinger je imel s predsednikom Van Thieujem v Saigonu tekom petih dni celo vrsto sestankov, od katerih so bili nekateri res dolgi. Pri razgovorih so bili navzoči poslanik ZDA E. Bunker, gen. Abrams in še nekateri sodelavci dr. Kissingerja. V njegovi skupini je bil tudi državni podtajnik za jugovzhodno Azijo W. Sullivan. Ves čas razgovorov je bil predsednik Van Thieu v stikih z vodniki parlamenta, vrhovnega sodišča in s svojimi ožjimi sodelavci.

Razgovori so bili težavni, pogajanja trda. Vlada v Saigonu je ponovno izjavila, da Južni Vietnam ne bo pristal na sestavo tridelne vlade, v kateri naj bi bili zastopani tudi komunisti, ker da je to proti ustavi republike. Tudi predsednik Van Thieu se je upiral odstopu, ki ga naj bi bil zahteval Hanoi.

Dr. Kissinger se je danes še enkrat sestal s Van Thieujem, nato pa je odletel iz Saigona domov v Washington. Na letališču je bil dobre volje, pa je časnikarjem, ki so ga tam čakali odklonil vsako izjavo o razgovorih, njihovem poteku in uspehu.

Vesti iz uradinih virov trdijo, da naj bi dr. Henry Kissinger dosegel s predsednikom Van Thieujem načelni sporazum o pogojih za končanje vojne, med katerimi sta zahtevi Hanoia po odstopu Van Thieuja in po sestavi tridelne koalicijske vlade. Hanoi je menda popustil in ne nasprotuje več temu, da ostane Van Thieu v vladi, toda le kot eden od članov zastopstva sedanjega saigonskega režima, poleg skupine nevtralcev in skupine rdečih.

Znani tednik Time poroča, da je bil sporazum o končanju vojne dosežen in da bo Van Thieu ostal začasno na vladi, dokler ne bo pripravljeno vse za sestavo in imenovanje nove koalicijske vlade. Dogovorjeno naj bi bilo premirje in izpustitev ameriških vojnih ujetnikov. Slične vesti ima tudi tednik "The Newsweek".

Ko prevladuje mišljenje, da je sporazum o končanju vojne v Indokini zaključen in je dejansko treba urediti le še "nekaj podrobnosti", je zastopnik Hanoia v Parizu danes dejal, da sporazuma o koncu vojne še ni.

DVA MOČNEJŠA OD ENEGA! — McGovern ni imel posebno velike udeležbe na svojih shodih po raznih krajih naše dežele. Ko se mu je pridružil na shodih sen. E. M. Kennedy, je število poslušalcev in gledalcev zelo narastlo. Poleg sen. Kennedyja sta nastopila nekajkrati s sen. McGovernom tudi sen. H. Humphrey in sen. E. Muskie.

O dohodninskem davku v Ohiu bodo odločili volivci 7. novembra

COLUMBUS, O. — Državno vrhovno sodišče je odklonilo vse tri pritožbe proti predložitvi državnega dohodninskega davka v Ohiu volivcem. Postavilo se je na stališče, da naj ti odločijo o tem, ali hočejo tak davek ali ne.

Zagovorniki davka so postavljeni pred težko nalogo, da v tako kratki dobi prepričajo volice o pravilnosti svojega stališča. Posebno v skrbeh so šolniki, kajti potrebna oskrba šol zavisi v dobri meri od novega davka, uvedenega lani.

Nasprotniki dohodninskega davka trdijo, da ima država Ohio za kritje potreb v sedanjem proračunskem letu dovolj sredstev, nato pa bo imela državna glavna skupščina priložnost, da poišče novo pot potrebnih dodatnih dohodkov. Guv. Gilligan je izjavil, da mu ne bo ostalo nič drugega, kot predložiti državni zakonodaji povišanje državnega prodajnega davka, kar smatra on za nepravično do ljudi z nizkimi dohodki.

Šest Amerikancev dobilo Nobelove nagrade za fiziko in kemijo

STOCKHOLM, Sved. — Šest ameriških znanstvenikov je dobilo nagrade za kemijo in fiziko za njihove uspehe v temeljnih študijah.

Nagrade v kemiji si delijo dr. C. Anfinsen, biokemik v Narodnem zdravstvenem institutu v Bethesdi, Md., dr. S. Moore in dr. W. H. Stein, profesorja Rockefeller University.

Nagrade v fiziki si delijo dr. J. Bardeen, profesor elektrotehnike in fizike na University of Illinois, dr. L. N. Cooper, profesor fizike na Brown University, Providence, R.I., in dr. J. Schrieffer, profesor za fiziko na University of Pennsylvania.

Iz Clevelanda in okolice

Asesment—

Tajnica Društva Marije Magdalene št. 162 KSKJ sporoča, da bo pobirala asesment v sredo, 25. oktobra, od 5.30 do 8. zv. v šoli sv. Vida.

Seja—

Klub slovenskih upokojencev za Newburgh ima v sredo, 25. oktobra, ob dveh popoldne sejo v SDD na Prince Avenue. Vsi člani naj prinesejo obračun o prodanih vstopnicah. Tokrat bo tudi zadnji čas za nakup teh vstopnic za tiste, ki jih še nimajo.

Smrt v domovini—

V Ljubljani je umrl 20. oktobra g. Jože Odar, oče Mirota in Jožeta Odarja v Clevelandu. V Ljubljani zapušča soprogo Jozefo. Njegov pogreb bo v ponedeljek, 30. oktobra. Vsem žalujočim naše iskreno sožalje!

Zadnje vesti

SAIGON, J. Viet. — Letalske sile so bile zopet polnoštevilno nad Severnim Vietnamom, pri čemer je prišlo do največje letalske bitke v zraku. Ameriška Phantom jet letala so v njej sestrelila tri sovražna MIG jet lovska letala. Vsa ameriška letala so se vrnila na oporišča, pravi poročilo.

NEW YORK, N.Y. — L. Harris je objavil, da se je pri njegovem zadnjem povpraševanju volivcev, izjavilo 59% povprašanih za Nixona, 34% pa za McGoverna, ostali so še neodločeni ali pa za kandidate drugih, malih strank.

SOFIJA, Bolg. — Štirje mladi Turki drže tu turško potniško letalo B-707, v katerem je 77 oseb. Za njihov izpust so zahtevali od turške vlade izpustitev štirih znanih levičarjev iz ječe, izboljšanje razmer v ječah in dovolitev štrajkanja delavstvu. Turška vlada je zahteve odklonila kljub grožnji ugrabiteljev letala, da bodo tega pognali v zrak s potniki vred, če ne bo njihova zahteva izpolnjena do danes zjutraj.

JUNEAU, Aljaska. — Kljub skrbnemu pregledovanju celotnega področja, kjer bi moglo biti malo letalo Cessna, v katerem sta pretekli ponedeljek popoldne izginila kong. H. Boggs in kong. N. Begich, so doslej ni posrečilo najti pogrešanega letala.

NEW YORK, N.Y.— Predsednik Nixon pride danes sem na volivno kampanjo. Vozil se bo v avtosprevodu po delu predmestij New Yorka in se udelejil dveh shodov, zvečer pa bo gost guv. N. A. Rockefellerja v njegovem privatnem domu, kamor so povabljeni tudi republikanski kampanjski vodniki iz 10 okoliških okrajev.

Kitajska priganja k učenju latinice

HONG KONG. — Kitajska se pripravlja postopno k uvedbi fonetičnega pisma, temelječega na sedanji latinski abecedi.

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME
6117 St. Clair Avenue — 431-0628 — Cleveland, Ohio 44103
National and International Circulation
Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July
Managing Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:
Za Združene države:
$18.00 na leto; $9.00 za pol leta; $5.50 za 3 mesece
Za Kanado in dežele izven Združenih držav:
$20.00 na leto; $10.00 za pol leta; $6.00 za 3 mesece
Petkova izdaja $6.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:
United States:
$18.00 per year; $9.00 for 6 months; $5.50 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
$20.00 per year; $10.00 for 6 months; $6.00 for 3 months
Friday edition $6.00 for one year.

SECOND CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO
83 No. 204 Monday, Oct. 23, 1972

Če pade kruh na tla

Kdor te dni vzame v roke katerega od sovjetskih dnevnikov, kot na primer "Pravda", "Sovjetskaja Rossija", "Izvestija" ali pa kakega lokalnega, bo brez težav opazil, da je najbolj vroča tema sovjetskega tiska — in torej tudi politike — žito. Tako je letos, tako je bilo lani in predlanskim in mnogo let nazaj.

Iz pisanja listov je razvidno, kam letijo očitki. Letina je slaba, hektarski donosi nizki, kolhozi, sovhozi in lokalne oblasti se bojijo, da jim bo ostalo premalo kruha, če bodo predali državi toliko ži, kolikor zahteva plan. Zato na vse mogoče načine zavlačujejo prodajo obveznih količin, Mnogi kolhozi in sovhozi so oddali državi 25, 31, 55, 72 odstotkov s planom predpisane količine (številke so iz sovjetskega tiska), potem pa so videli, da bo samim ostalo malo ali nič in ustavili oddajo. "Čutiti je lokalizem," ugotavlja "Pravda".

Takšno stanje nalaga vaškim delavcem še posebno odgovornost. Vlada se je sicer že zavarovala, saj je od ZDA, Kanade, Avstralije in nekaterih drugih držav kupila velikanske količine žit, vendar to seveda ne pomeni, da ni treba tudi doma storiti prav vsega, da bi bilo kruha čim več. "Prva zapoved: Kruh — Domovini!" se glasi naslov enega od uvodnikov v "Pravdi" in v tem duhu se razvija vsa letošnja kampanja.

Ker vreme letos ni bilo naklonjeno, je razumljivo, da ni mogoče trpeti nikakršne neodgovornosti neizpolnjevanja nalog in zanikrnosti. Te slabosti so letos posebno na udaru. "Pravda" piše: "V mnogih oblasteh prihaja do izraza nedopustna počasnost pri izročanju žita in skrajno zavlačevanje pri izpolnjevanju planov... Ker ni ustreznega nadzorstva s strani krajevnih partijskih organizacij, v nekaterih gospodarstvih grobo kršijo državno disciplino... Sveta obveznost vsakega gospodarstva je, da častno izpolnjuje prvo zapoved zemljedelcev — ne prodajati le toliko žita, kolikor predpisuje državni plan, ampak še znatno večje količine..."

Slabša letina je povzročila še eno veliko akcijo: moralni odnos do kruha. Listi objavljajo članke, ki pozivajo ljudi, naj ne ravnajo objestno s kruhom. Osrednji kazakstanski dnevnik je na prvi strani ostro obsodil starše, ki dajejo slab zgled otrokom s tem, da po namernem zametavajo kruh ali pa celo krmijo z njim svinje. Listi pozivajo restavracije in menze, naj varčujejo s kruhom, moskovski večernik "Večernjaja Moskva" pa je zapisal: "V šolah in otroških ustanovah je treba učiti otroke, da bodo gledali na vsak košček kruha."

Osemindvajset pekarn v Moskvi je začelo peči žemlje, ki so težke samo 50 gramov in s tem prispevajo k akciji za štednjo kruha. "Vreči košček kruha na tla ali na zemljo — to je resen greh proti ljudstvu," je te dni zapisala že omenjena "Večernjaja Moskva".

Boj proti objestnemu ravnanju s kruhom dobiva tako moralno-politične oblike in na sodoben način oživlja staro modrost, ki so jo nas učile že naše matere in ki pravi: "Če pade kruhek ti na tla, poberi in poljubi ga!"

* *

Ko sem prebiral te-le vrste v ljubljanskem listu "Delo", sem se spomnil na pripovedovanje pokojnega svojega očeta, ki je bil med prvo svetovno vojno vojni ujetnik v južni Rusiji, o "ped visokem belem kruhu", ki so ga imeli v obilju tam v vojnih letih. Spomnil sem se na stare podatke, kako je Rusija pred prvo svetovno vojno pridelovala veliko več vseh vrst žita, kot ga je sama potrebovala, kako je z žitom zalagala vse, ki so ga potrebovali in ga bili pripravljeni kupiti.

V Rusijo je prišlo pomanjkanje z vojno, ko je bila poraba živil večja, njihov pridelek pa zaradi pomanjkanja delovne sile in gnojil manjši. Komunistična revolucija je položaj strašno poslabšala, saj se je z njo bojevanje raztegnilo nad vse dele Rusije. Prišlo je do pravega, splošnega pomanjkanja, ko so ljudje res umirali od lakote. Tedaj je priskočila na pomoč Amerika in rešila milijone Rusov pred smrtjo. Pokojni kasnejši predsednik ZDA H. Hoover je vodil to pomoč.

V Rusijo se je postopoma vračal mir in razmere so se izboljševale, pa se zopet močno poslabšale, ko je Stalin izvajal kolektivizacijo kmetijstva. Tedaj je pokončal, kot trdijo podatki, do 16 milijonov ruskih kmetov, ki so se njegovim načrtom upirali.

Minila je druga svetovna vojna, minilo 27 let po njej, pa je morala nekdaj na žitu tako bogata Rusija zopet priti po žito v Ameriko, da se reši pred lakoto...

Ruska zemlja je prav tako rodovitna, kot je bila nekdaj, zdaj so na razpolago umetna gnojila v večji meri kot nekdaj, pa je vendar pridelek premajhen. Mar je res vsega krivo samo vreme? Mar ni morda še večja krivda v komunističnemu sistemu, ki je vzel kmetu zemljo in napravil iz nekdanjega njenega lastnika in ljubečega obdelovalca plačanega delavca — najemnika!

J. C.

BESEDA IZ NARODA

Pismo Vrhenškega Tineta

Waukegan, Ill. — "Ameriški Vrhenčani" vozimo naprej, kakor najbolj se da v teh bolj in bolj spreminjajočih se časih. Ne ropotamo sicer več tako glasno, kakor smo pred desetletji, ko smo pri nas in po drugih slovenskih naselbinah bolj upoštevali naša središča. Delamo pa, kakor in kar se da za naša društva, župnijo, za naš narodni hram in druge ustanove, ki so sadovi našega dela in žrtev za nje.

Spreminja se pa res zadnje čase vse kaj hitro. Družabnost med nami, se zdi vsaj nam starim, da od leta do leta nekam usihuje. Vzroki temu so najbrže v tem, da se ljudje vseh raznih narodnosti bolj in bolj razseljujejo v oddaljene kraje okoliških predmestij in skrbi za nove kraje, njih nove domove, kjer so, in druge potrebe potiskajo zanimanja za dosedanja središča v kot. To počasi povzroča tudi "suše" (kakor vročina na poljih), na poljih narodno-kulturnih klubov in društev. V prejšnjih časih, ko smo živeli skupaj v bližinah, kamor smo lahko prihajali peš na seje, k vajam za to in ono, je bilo drugače. Zdaj iz oddaljenih predmestnih krajev, ki so nekateri med 25 do 50 milj na daleč naokrog, je pa to drugače, četudi imamo v sedanjih časih vsa razna vozila in "fičke", kakor jim pravijo v starem kraju. Vozila pa stanejo denar, tako gasolin in drugo, precej več, kakor pa so nekdaj nas stali podplati na čevljih, ki smo jih pri hojah na take sestanke izrabili. Malenkostne reči, boste rekli, ampak tako je, če se sme kaj verjeti "računstvu", ki take zadeve nam pojasnjujejo.

Obupati pri vsem tem se pa ne sme! Upajmo, da bodo novi časi prinesli za vse to nove primerne sezone, v katerih se bo poživelo zanimanje za vse, kar zdaj pogrešamo in bo nas vodilo naprej v novo, vse srečno, polno bodočnost! Upajmo!

Spremembe, ki jih bo prinesla bodočnost, bodo seveda prinesle s seboj za nove rodove tudi nove zahteve za to in ono, ki jih zdaj še ne poznamo. Nove bodo, ki bodo zahtevale nove načine za njihovo reševanje. Ne bo vse teklo gladko, kakor ni v preteklosti v spremembah njihovih dob. To zadnje pa bo odvisno od njihove dobre volje in prizadevanj in če jim tega ne bo manjkalo, kar Bog daj, da ne bi — bo šlo vse lepo naprej po potih napredka, kar Bog daj! Mi vsi ga pa prosimo, da bi nam in bodočim rodovom ne manjkalo dobre volje in ljubezni do bližnjega, posebno pa še do Njega, ki je nas poslal na ta svet in ki je Stvarnik vsega!

* IN KAKO SE DRUGI PROBLEMI sučejo in vrtijo okrog nas? Nekaj tako kakor drugod, nekaj pa tako, kakor jih rodijo tukajšnje okoliščine in potrebe. Tako ni, da bi bilo vse vsem prav. Saj, kje pa je tako? Težko, če je kje tak kraj na tem našem okroglem svetu. Da je pa tako, kakor je in če je tu in tam med nami več ne prav dobrega, kakor pa dobrega, je pa krivda nas vseh, nekaterih več, drugih manj. Vlade in javne uprave imamo take, kakršne voditelje in upravnike izvolimo ob volitvah. To bi moralo biti jasno nam vsem in če bi bilo in če bi se te važnosti zavedali, bi imeli tudi druge voditelje in upravnike po naših uradih, zbornicah in povsod. Za te zadeve je vsepovsod po naši Uniji premalo zanimanja. Zanimamo se, kar nam vsiljivi politikarji obljubljajo in ponujajo, ne zanimamo pa se dovolj, da bi mi sami proučili nam ponujane kandidate in da bi od tistih tudi zahtevali nekih jamstev, da se bodo tako, kakor vse obljubljajo, ravnali. Ker takih čisto jasnih jamstev ni, se vse vrti, kakor se, po raznih javnih upravah, zelo čudno tudi na sodiščih tu in tam in še drugod. Nekatere prijemajo trdo za male grehe, druge pa premalo za velike grehe. Bogatini, ki se znajo izogniti visokim obdavčenjem in so mnogi zasačeni pri tem, pa jih naviti "fiškali" izrežejo iz obdavčenih višin, nekatere manj, druge bolj, in se jim take "grehe" nekako po dolgih razpravah, v katerih postanejo že vsi utrujeni, nekako oprosti, ali jim taka bremena olajša. Male davkoplačevalce pa, če ne plačajo davka od vsakega knofa na hlačah, se pa prime trdo za ušesa. In še mnogo, mnogo drugih takih zadev je, katere javnost vse premalo proučuje. Čas je, da bi o vsem tem bolj trezno mislili.

* KAJ KAŽEJO IZGLEDI sedanjih dveh predsedniških kandidatov za predsedništvo ZDA? — Sen. McGovern je bil pred demokratsko konvencijo in zadnjih par tednov zelo glasen. Pri obljubljanju je odpiral usta precej široko. Obljubam, ki so prihajale iz njegovih ust, javnost ni preveč navdušeno ploskala. Obljubljati kake "pečene golobe" in če golobov nikjer ni, je res nekaj takega, kar vsak ne vzame brez šale (če tako hočete) na znanje. Zadnje čase McGovern obljube obrača. V javnosti pa posebnega zanimanja ni. Lahko je, da bo te dni kako kampanjsko ponujanje povečalo zanimanje za McGovernove programe. Mogoče?!

— Nixonova stališča o vsestranskih domačih zadevah in v zadevah z inozemstvom se zdijo večini javnosti bolj stvarna. Lahko bi bila boljša v nekaterih zadevah, pravijo nekateri. Vendar javnost je za enkrat, kakor kažejo iskanja mnenj v javnosti nekaterih publikacij itd., nekako okrog 60 do 65% nagnjena bolj k Nixonovemu programu, kakor pa k programu sen. McGoverna, ki preveč spreminja in obrača svoje izjave in napovedi. Če je tem poročilom kaj verjeti, bo Nixon ostal v Beli hiši še prihodnja štiri leta. Volitve 7. novembra pa bodo povedale, kdo ima prav v napovedih o volitvah. Počakajmo!

* PA ŠE NEKAJ ZA KRATEK ČAS:

— *Profesorjeva žena.* — Minka je srečala prijateljico Špelo, ki se je pred nedolgim poročila z nekim profesorjem, o katerem so pravili, da je zelo raztresen človek. Pa jo vpraša: "Ali ti ni hudo, imeti tako raztresenega moža?"

Špela pa odvrne: "Ne! Nasprotno. Včasih namreč pozabi in mi da dvakrat denar za isto reč..."

*

— *Previdnost.* — Neka mati je rekla fanu, ki je zalezoval njeno hčer: "Če je vam moja hčerka tako všeč, jo pa vzemite."

Fant ji je pa odvrnil: "Ne, gospa, tako zelo pa mi ni všeč..."

*

— Čitatelje AD lepo pozdravlja

Vrhenšk Tine

Ob 65-letnici poroke

CLEVELAND, O. — V soboto, 28. oktobra, bo ob 8. uri zjutraj zahvalna sv. maša v cerkvi sv. Vida v spomin 65-letnice poroke Mr. in Mrs. Anton Sterniša. Pač redek — če ne edinstven primer slovenskih naseljencev v Ameriki, da dočakata dva tako visoko starost! Oba sta obče znana kot neumorna delavca na društvenem polju. Dvomim, da bi jih kdo izmed nas, ki živimo v bližnji ali oddaljeni okolici fare sv. Vida, ne poznal. Zaslužita, da se ju ob tem visokem jubileju spomnimo. Zato ta skromni spis!

Mr. Anton Sterniša je eden izmed tistih redkih, še živih pionirjev, ki so orali ledino slovenske skupnosti v Clevelandu. Rojen je bil l. 1886 v vasi Gornji Vrh, ki je spadal v faro Dobrnič. Tako ga je krstna voda oblila pri istem kamnu kot škofa Friderika Barago. V Ameriko je kot 17-letni fant prišel leta 1903. — Njegova žena Dorothy je bila rojena Žagar l. 1889 v vasi Ravne, št. 4, ki spada v faro (cerkev sv. Mihaela) Bloke, in je kot 16-letna prišla v Ameriko l. 1905. Njen oče, ki jo je v Ameriko dobil, je bil tu že od l. 1897. V njihovi družini je bilo 8 otrok, 2 fanta in 6 deklet. Eden izmed njih je že v mladosti umrl. Razen enega dekleta, so vsi v Ameriko prišli. Dorothy se spominja, da je že 7-letna morala od rodne hiše iti služit, da je bila za "'baby siter" (pestunja) pri sosednji hiši. Od tam je eno ur hoda daleč obiskovala šolo pri Fari. Še se spominja, kolikokrat je bila kaznovana, če ni pravočasno iz šole prišla... Pač trdo življenje jo je kovalo na nakovalu uboštva.

V Ameriko je prišla k očetu l. 1905. Spoznala sta s Antonom Sternišo in se poročila v hrvatski cerkvi sv. Pavla na E. 40 St. 28. okt. 1907. Poročne obrede je izvršil med Hrvati znani Father Gršković.

V zakonu so se rodili trije sinovi. Eden je umrl, dva sta še živa. Imata 9 vnukov (dva sta umrla) in 9 pravnukov.

V ta okvir bi rad podal podobo, kar sta v dolgi dobi doprinesla h kulturnemu, narodnemu in verskemu udejstvovanju slovenstva v Clevelandu. Smem trditi, da Mr. Anton Sterniša je bil steber, ki je na njem slonelo veliko udejstvovanje pri fari sv. Vida. Še zdaj ga — kot sem ga najprej l. 1924 spoznal — vidim, kakšen korenjak je bil. Za njegovo katoličtvo je dovolj dokaza, da je v tistih kritičnih časih bil zastopnik revije Ave Maria. Pri Društvu sv. Vida št. 25 KSKJ je bil dolgoletni predsednik, vedno v uradu do upokojitve. Ne vem, kolikokrat je bil — bil pa je stalni delegat omenjenega društva na konvencijah KSKJ. Tako se je tudi kot dolgoletni uradnik pri Društvu sv. Cirila in Metoda SDZ št. 18 udejstvoval. Aktiven je bil v organizacijah fare sv. Vida. Po vojni je pri "Odboru stoterih" v Clevelandu, kot tudi žena Dorothy, pod okriljem Lige kat. slov. Amerikancev pomagal lajšati bol beguncem. Večkrat smo ga srečali na sestankih njim v pomoč.

Težka so bila leta, kot pripoveduje njegova žena Mrs. Dorothy. V kakšnih stiskah sta se prva leta zakona preživljala. Ko se jima je rodil prvi otrok, sta bila brez centa imovine, brez dela. Anton si je moral izposodit $10, da je kupil delo s plačo $1 na dan, pa še tega — s prenašanjem ledu — so mu kmalu drugi vzeli. V dolgi dobi življenja je na več krajih v znoju služil svoj kruh. Pred nekaj leti mu je bolezen revmatizma še bolj otežila že itak težko življenje. Nazadnje je bil zaposlen pri Edward Daniel Co., tam je do 72. leta še delal in potem šel v pokoj. Še je pri teh letih bil krepak, pa so mu pričele pešati moči. "Utrudila ga je težka hoja..." poje nekje poet Simon Gregorčič, — tako so se tudi njemu izrabile energije in moči, da sedaj na večer življenja životari v zavodu Euclid Park Nursing Center od aprila t. l. Saj morajo kdaj poleg zdravil in zdravnika zanj plačevati mesečno po $457.00, kar je pač visoka številka!

Isto, kar je o delavnosti moža Antona povedano, je tudi za Dorothy. Ne da je samo z njim v zakonu delila vesele in žalostne ure življenja, doživljala je polno sodelovanje z njim v verskih in društvenih ozirih.

Kljub težki bolezni, ki jo je že v visokih letih prebolela, je še vedno ona delovna Dorothy, ki smo jo v mladosti poznali. Če omenim njeno sodelovanje pri Društvu sv. Marije Magdalene KSKJ št. 162, pri Društvu sv. Cecilije ADZ št. 37, pri Društvu George Washngton ABZ št. 180, pri vseh je sodelovala kot uradnica in na konvencijah kot delegatinja. Poleg tega je bila še pri SZZ št. 25 kot ustanoviteljica — 17 let kot blagajničarka. Še vedno je aktivna pri Oltarnem društvu sv. Vida, pri Materinskem klubu, pri Marijini legiji.

Kar pri njej občudujem v teh visokih letih — je bister spomin. Tako dobro se spominja dogodkov preteklosti, da bo velika škoda za zgodovino slovenskega Clevelanda, če se to, kar ona ve, ne ohrani! Kadar jo srečam, se z njo o preteklosti pogovorim. V vsej dolgi dobi življenja je dvakrat obiskala rodni kraj. Pred drugo svetovno vojno leta 1936 in še l. 1960. Sedaj od velike Žagarjeve družine samo še ona živi.

Dolga doba življenja v tujem svetu ji ni izbrisala doživetja mladosti na rodni grudi. Še vedno je povezana v spominih na bloško planoto. V razgovorih se srečamo o naših poznanih ljudeh.

Ko v duhu doživljata prehojeno pot 65 let skupnosti, vem, da se spominjata prestanih sončnih in temnih dni življenja. Vse je za Vama... Dala sta slovenski skupnosti v verskem in kulturnem delu tak viden odtis, da lahko rečeta, "da vajino življenje je bilo — delavni" dan! Svoje moči, svoje delo sta posvetila ne samo svojcem (otrokom), pač pa tudi narodu, iz katerega sta izšla. Sedaj — po človeško sojeno — loči se samo korak, da se časovnost spremeni v večnost. Prosimo Njega, ki sta vse življenje ohranila vero Vanj, ki Vaju poznamo, Vama ob 65-letnici zagotavljamo, da Vajino delo ne bo pozabljeno.

Hvaležnost terja, da se spomnimo teh pionirjev, ki so na starost včasih tako osamljeni...

Z željo, da bi še dolgo živela med nami, naj po dokončanem delavnem dnevu, ki sta prenašala "težo dneva in vročino", Vaju čaka večno plačilo!

M. T.

—o—

Misijonarji v Vietnamu na vse pripravljeni

THU DUC. J. Viet. — Zanimalo vas bo, kaj smo prerešetavali in kaj sklenili na tistem sestanku redovnikov in redovnic, ki smo ga imeli tu pri nas na drugo septembrsko nedeljo, kakor sem vam bil zadnjič omenil.

Zbralo se je do 200 mladih redovnikov in redovnic vseh redov in redovnih oblek. Dominikanec Ly, bivši predsednik vietnamskih redovnih provincialov, je imel enourno predavanje, nakar smo se razdelili v skupine, šli v razrede in tam debatirali predvsem o dveh vprašanjih: "Kakšen položaj bo nastal za nas, ko se Amerikanci umaknejo od tod in prepustijo deželo svoji usodi?" in "Kakšno stališče zavzeti do novega položaja?"

Soglasni smo bili, da take verske svobode, kot jo imamo zdaj za naše delovanje, ne bomo imeli več. Postopanje komunistov po drugih deželah, kjer so prevzeli oblast, nam to jasno pove. Zdaj nas nihče ne ovira, niti ne kontrolira v našem dušnopastirskem delu, še v šolah ne in ne v bolnicah. Za organiziranje mladine imamo čist prosto roko. Tako svobode gotovo ne bo več.

Govornik je rekel, da je naša bodočnost pač odvisna od tega, kako nas bosta Nixon in Brežnjev zabarantala, za nas samo velja: "Bodite pripravljeni..." in "Čujte in molite!"

Še to naj povem, da starejših redovnikov skoraj ni bilo, sami mladi. Ali se za ta vprašanja ne zanimajo? Ali pa že sami vedo odgovor? Jaz sem bil že kar starosta, tudi zato. ker sem kot začasni ravnatelj zavoda predsedoval. Mnogi so bili prvič tukaj in so zelo občudovali res lepi zavod in vzorno postrežbo naših fantov.

Pred dnevi sem pa dobil obisk slovenske redovnice Terezije Žužek, ki je zaposlena v ameriški bolnici v Quinhonu. Bila je vesela snidenja, jaz pa tudi in sem jo malo vozil okoli na našem starem jeepu, ki človeka na teh razdrapanih cestah hudo zdela.

Vse misijonske prijatelje zelo prosim: Molite za nas, misijonarje v Vietnamu in za naše katoličane, ker stojimo pred negotovo bodočnostjo.

Rev. Andrej Majcen, SDB.

Iz naših vrst

Toronto, Ont. — Tukaj pošiljam ček za enoletno naročnino in $2 v tiskovni sklad. Z Ameriško Domovino smo prav zadovoljni, ker nam sporoča veliko novic iz vseh krajev. Posebno radi čitamo članke g. Mateja Tekavca, ker tako lepo in resnično opisuje. Želimo mu, da bi veliko let še pisal članke.

Hvala lepa za redno pošiljanje in želimo veliko uspeha uredništvu. Lepo pozdravlja

Alojzij Petrič

*

Canon City, Colo. — V tem pismu Vam pošiljam ček za enoletno petkovo izdajo. Obenem pozdravljam vse Slovence tam okrog, posebno pisatelje dopisov v listu. Bog Vas živi!

Lawrence Bandi

*

Cicero, Ill. — Pošiljam ček za naročnino A.D., katera nam bo kmalu potekla, kar je več, pa naj bo dar listu.

S časopisom smo kar zadovoljni, toda ta nesrečna pošta! Včasih je cel teden zamude ali pa prihaja tako nezaporedno, da dobimo torkovo številko prej kot ponedeljkovo, oziroma od srede prej kot od torka. Zadnji dve leti je res obupno. Vem, da ni to Vaša krivda, toda čudno pa tudi, da poštna uprava ne stori ničesar za bolj točno in hitro dostavo časopisa. Vem, da so pritožbe od vseh strani, ne samo od nas in gotovo Vi tudi ne molčite. Bo še pač treba potrpeti.

Povedati moram, da zelo pogrešam Žensko košarico. Hvala Vam. ga. Lipovec, da ste se toliko let žrtvovala in urejevala to lepo kolono. Žal mi je za njo. Rada tudi čitam dopise in spomine dr. Blatnika in g. Kristanca, ker z njihovimi so združeni tudi naši spomini.

Hvala vsem, ki pišejo in pošiljajo novice, da je list zanimiv. Posebno še starejši ljudje, katerim vsa čast, da so ohranili dolga leta svojo narodno zavednost. Njim velja moj poklon. Hvala tudi Vam pri upravi in uredništvu za skrb in delo z listom.

Lepo pozdravljam vse sodelavce, naročnike in čitatelje, posebno štajerske rojake po širnem svetu!

Anica Tasner

F. S. FINŽGAR:

ECCE HOMO

Pozdravljena, smrt! Tako reci. Hrbet obrni življenju in delu in trpljenju—in če se obrneš na tej poti nazaj — pljuni življenju v obraz! Stran, življenje! Kaj mi češ, nehvaležnik...

Tako je govoril skušnjavec in se sklonil prav do lica; kakor večerna sapa je bil njegov dih, sladak in vabljiv.

Moj duh pa je uzrl Krista, ki je klečal pod oljko, kako se je dvignil, močan in brez strahu. Vrhovi oljk so ponavljali: Zgodi se Tvoja volja!

"Stran, skušnjavec!" je kriknilo v meni. "Jaz ljubim delo in trpljenje, zato ljubim življenje! Kdor ne ljubi dela in potu, je zapisan med mrliče!"

Odtrgal sem roke od obraza in se vzravnal. Plaha lučka je brlela pred sliko bičanja v cerkveni lopi. V rdeči luči je sijala z obraza Kristusa moč in ljubezen.

V gori je zatulila sova.

Meni je pa bilo radostno pri duši, da sem zažvižgal veselo pesem . . .

Legel sem in zaspal kakor otrok, ki ne misli na prihodnji dan.

DRUGI MAJNIK

V ranem jutru sem opravljen za odhod še poslal sredi sobe. Na levi, na desni, povsod red. Kakor bi z debelo rdečo črto dovršil in podpisal račun z življenjem. Red z Bogom, red s svetom. Pojdimo!

V veži slovo. Slovo od tistih, ki mi služijo v ljubezni in odpovedi. Slovo brez ceremonij, ker jih našega naroda kri ne pozna. V njihovih očeh nič solza, v srcu pa skrita bolečina.

Zbogom!

Moj belogrivi Sokol je bežal z vozom skozi vas. Že me je pozdravilo polje, pozdrav mi je sporočal šumeči potok, ki je vasoval v noči še v hribu in pred zarjo poslušal petje petelinov na borih in se pogovarjal s srno v globeli.

"Pozdravljen!" mi je reklo polje.

"Pozdravljen!" se je čudil potok. "Gora izprašuje po tebi: Zakaj te ni?"

Pri fari je tožno zazvonilo mrliču . . .

Skokoma je prisedel na voz skušnjavec.

"Slišiš?" je rekel.

"Slišiš, zvoni!"

"Mrliču takole zvoni!"

In se mi je zarežal v obraz.

Zgrabilo me je in me streslo. Ozrl sem se po njivah stran od tega obraza. Iz nove brazde se je dvignil škrjanček in zapel.

"Ko se drugič zazibljejo zvonovi, kaj, ko bi tebi zapeli? Raztrgaj vezi, obrni se in pljuni življenju v obraz!"

Zazeblo me je.

Pod kolo je prišel kamen, voz se je stresel, bolečina je v meni zagorela kakor žareče železo.

"Stran!" je kriknilo v meni.

Mimo mene so bežale njive, moje srce je pa koprnelo kot škrjanček pod nebo — življenju naproti . . .

TRETJI MAJNIK

Večer.

Pri postelji trudna lučka. Na postelji truden bolnik. Ob desni in ob levi trepečejo široki vogli belih kornetov. Pod njima dva bela prosojna obrazka. Sonjica in Bazilisa — sestri usmiljene ljubezni. Nasproti postelji na steni podoba: Ecce Homo.

Plamenček nočne lučke trepeta. Mož bolečin se zgane na podobi. Zganile so se ustnice, kakor bi hotele prositi: Žejen sem. Pa niso izgovorile. Mera trpljenja še ni polna.

Sestra Bazilisa se nagne nad posteljo in mi z drobno roko ponudi pijače.

"Hvala!"

"Lahko noč!"

S čudno mirnim glasom je spregovorila te besede in rahlo upognila glavo sestra Bazilisa.

"Lahko noč," je ponovila Sonjica tiše, pa sklonila niže glavo.

"Gresta? In če ponoči pride smrt?"

"Smrt?"

"Smrt?"

V obrazu se je obema zasvetila čudovita luč, ki je blisknila iz skromno zastrtih oči. Luč hrepenenja po edinem cilju zaplapola tako.

"Vedve se veselita smrti!"

"Da bi prišla! — Se je vi bojite?"

"Smrti se ne bojim — in vendar ne maram še umreti, ker mislim, da ne morem."

Ne vem, če sta me razumeli.

Oba bela korneta sta se hkrati priklonila v rahlem trepetu, krog ustnic, pobledelih v delu in odpovedi, je igral veseli smeh — in neslišno, kot breztelesni bitji, sta odšli . .

Moje oko ju je spremilo do vrat.

Noč.

Ozrl sem se proti oknu. Ne dolgo poprej je še gorel ves Golovec v žolti večerni svetlobi. Sedaj so se komaj še videli obrisi vrhov.

Nebo se je ponižalo do kron temnih borovcev.

Po hiši, z bolečino in upom napolnjeni, so onemeli tihi koraki sestra. Žareče svetilke so ugasnile, ob postelji je brlela skromna lučka, edina živa priča trpljenja.

Droben zubelj je mirno gorel, le zdaj pa zdaj se je povzpel za palec visoko, kakor bi se čuvar ozrl na bolnika.

Jaz sem pa ležal kakor nebogljeno dete. Vsa sila, vsa moč in ves odpor — vse strto — in uničeno in ponižano. Srce je plaho omagovalo. Trpljenje mu je grozilo, da je vztrepetavalo in se balo.

Kakor se je gostila zunaj noč, tako je rasla v meni bolečina. Temna teža, pekoča in žgoča, je legla na telo, ki ni imelo toliko moči, da bi se ganilo v onemoglosti.

Oči so strmele v steno, kakor bi iskale pomoči. Pa je niso. Razum je stal hladen in mrzel ob postelji in gledal boj, ki ga je bojevala narava . . .

Plamenček se je vzpel čez rob rdečega stekla. S stene me je pogledal Zveličarjev obraz. Kakor smeh sem zagledal krog njegovih ustnic, kakor sladko kapljo sredi grenčice.

Ecce homo!

"Pridi, človek, in premisli svoj prazni nič. Premisli ga in ga nosi . . ."

Skozi strop pod menoj je nenadoma privrel jok otroka. Tako je bil bridek in proseč in glasen, da me je pretreslo in je sočutje prevpilo mojo lastno bolečino.

Ecce homo!

Komaj iz zibeli — in njegova pot je križana. Komaj iz materinega naročja, pa v naročje trpljenju.

Grenke in mračne misli so mi oblele glavo. Oči sem zaprl, mimo mene se je vrstila procesija človeštva. In nobenega ni bilo, ki bi ne nosil križa. Videl sem do tal sključene, ki so s čelom bili ob zemljo in trkali obnjo ter prosili: Odpri, zemlja, grob, odpri mi ga in sprejmi ta izmučeni prah! In sem jih videl, ki so šli z dvignjeno glavo, brez krvi v licih, s križem, skritim pod plaščem. Komaj so hodili — pa so molčali in tiho trpeli.

In sem jih videl, ki so se smejali in cveteli. Njih smeh in poganjal sad — in sad je nosil podobo križa . . .

(Dalje prihodnjič)

KOLEDAR
društvenih prireditev

OKTOBER

27. — Slovenski Športni Klub priredi "Halloween" veselico za člane in goste v Baragovem domu ob 8. zvečer.

28.—Društvo SPB Tabor priredi svoj jesenski družabni večer v Slovenskem domu na Holmes Avenue. Igrajo "Veseli Slovenci".

29. — Skupne podružnice Slovenske ženske zveze prirede Večerjo s plesom v Slovenskem narodnem domu, 6417 St. Clair Avenue.

NOVEMBER

3. — Občni zbor Slovenskega športnega kluba v Baragovem domu ob pol osmih zvečer.

4. — Štajerski klub priredi martinovanje v šolski dvorani sv. Vida. Igra orkester Sonet.

11. — Klub slov. upokojencev v Newburghu priredi za 10-letnico obstoja banket v SND na E. 80 St. Igra Buehnerjev orkester.

11. — Belokranjski klub priredi tradicionalno martinovanje v veliki dvorani Slovenskega narodnega doma na St. Clair Avenue igrajo "Veseli Slovenci".

19. — Klub Ljubljana priredi večerjo in ples v SDD na Recher Ave. Večerja ob 4. uri pop.

18., 19. — Fara sv. Vida priredi "Jesenske dneve", velik festival in bazar.

19. — Fara Marije Vnebovzete priredi Zahvalni festival v šolski dvorani.

23 — "Polka ples" v proslavo 11-letnice Tony Petkovškove WXEN Polka radijske oddaje v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue. Nastopi 10 orkestrov.

26. — Dawn Choral Club SŽZ priredi ob 4. popoldne koncert v SDD na Recher Avenue.

26. — Pevski zbor Planina priredi Jubilejni koncert ob 35-letnici obstoja v Slovenskem narodnem domu na Stanley Ave., Maple Heights. Začetek ob 4. popoldne.

DECEMBER

3. — Pevski zbor Slovan poda svoj jesenski koncert v SDD na Recher Avenue.

3.—Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi v šolski dvorani MIKLAVŽEVANJE.

31. — SDD na Recher Avenue priredi S I L V E S T R O V A N J E v svojih prostorih.

9. — Društvo sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ priredi božičnico za svoje mladinsko članstvo v DRUŠTVENI SOBI farne dvorane pri Sv. Vidu ob 2.30 popoldne.

10. — Društvo sv. Jožefa št. 169 KSKJ priredi božičnico za svoje mladinsko članstvo v Slovenskem domu na Holmes Avenue ob treh popoldne.

31. — Pevski zbor KOROTAN priredi silvestrovanje v Slov. nar. domu na St. Clair Avenue v spodnji dvorani. Igral bo orkester Sonet.

JANUAR — 1973

13. — Slovenski Športni Klub priredi svoj vsakoletni ples v Slovenskem domu na Holmes Avenue. Začetek ob 8. zvečer.

20. — Pristavska noč v Slovenskem narodnem domu na St. Clair Avenue.

28. — Glasbena Matica priredi v SND na St. Clair Avenue koncert, katerega dobiček je namenjen Slovenskemu starostnemu domu na Neff Rd.

FEBRUAR

4. — Klub slovenskih upokojencev za Holmes Avenue okrožje obhaja 10-letnico obstoja z večerjo in plesom. Začetek ob 5. popoldne.

MAREC

10. — Klub slovenskih upokojencev za Waterloo Road okrožje priredi večerjo s plesom v Slov. delavskem domu na Waterloo Road.

10. — Glasbena Matica priredi v SND na St. Clair Avenue večerjo s plesom.

11. — Slomškov krožek bo postregel s kosilom z govejo ali kokošjo pečenko od 11.30 do 2. ure popoldne v Avditoriju pri Sv. Vidu.

18. — Slovenska šola pri Sv. Vidu priredi v šolski dvorani kosilo.

Spomini ob 80-letnici p. Bernarda Ambrožiča

PO VOJNI
XV.

Euclid, O. — Od mnogih dobivam ustmeno kot pismeno zahvalo za objavljene "Spomine", ki me prosijo, da naj nadaljujem, da to radi v A.D. berejo. Vem, da se je bolj raztegnilo, kot sem predvidel, da bom pokazal razpoloženje tistih dni. Ker je danes že zgodovina, so Ambrožičevi odstavki, ki jih je objavljal pod poglavjem "Križem Kraljestva Križa", zrcalo, kakšno je bilo razpoloženje ameriških Slovencev v tistih usodnih dneh. Danes, ko so se razmere tako razčistile, vemo, da je p. Bernard imel stoprocentno prav, kar je takrat zagovarjal.

Tako ima v Ave Maria, l. 37, avg. 1945, na straneh 28-32 te kratke odstavke, ki so odtis iz tistih dni:

"V A.D. so bila še druga žalostna pročila iz stare domovine poleg pisma Fathra Baznika (pismo je bilo že tu objavljeno). Mnogo tisočev slovenskih ljudi je zbežalo v tujino, preden so Slovenijo osvojili partizani. Vse od začetka so bili ti begunci proti komunizmu, zato so jih komunisti zapisali na smrtno listo. Sedaj se siromaki potikajo po obmejnih krajih Avstrije in Italije ter uživajo vse bridkosti beguncev. Nekateri od teh so se že oglasili svojim sorodnikom tukaj in v njihovih pismih smo brali o strahotah pod komunističnim režimom. Gotovo bo kmalu še več takih poročil prišlo do nas.

*

Komunistični režim v Sloveniji je vse te begunce razglasil za izdajalce. Bežali so, trdijo, ker imajo slabo vest . . . Seveda so imeli slabo vest, pa ne pred Bogom, ampak pred komunisti. Saj so vedeli, da so jih komunisti že tri leta poprej obsodili na smrt, ker so se pokazali kot odločni nasprotniki komunizma. S tem, da so bežali, pač niso prav nič "dokazali", da so — izdajalci. Popolnoma prav je zapisal kanonik Oman v Ameriški Domovini: Potem so bili tudi Jezus, Marija in Jožef izdajalci, ko so bežali pred Herodom v tujino . . . In resnično so bili tudi ti trije — izdajalci, seveda le v Herodovih očeh. Saj je bilo Herodovo preganjanje božjega Deteta "politično" preganjanje, ker se je Herod bal za svojo vladarsko moč.

*

Zdaj so ti ubogi ljudje "izdajalci" — žal ne samo po besedah in trditvah slovenskih komunistov doma, ampak tudi po mislih mnogih tukajšnjih rojakov. Žalostno je, da je toliko ameriških Slovencev zapadlo komunistični propagandi, posebej še gonji SANS-a. To bi se ne zgodilo v toliki meri, če bi bilo vsaj katoliško časopisje storilo svojo dolžnost in poročalo svojim naročnikom razvoj dogodkov v Sloveniji, kakor se je v resnici vršil, odkar so komunisti nastopili s svojo "Osvobodilno fronto". Človek, ki sliši le enostranska poročila, se bo nehote naslonil nanja. Zato je sveta dolžnost naših katoliških listov, da bi objavili poročila, ki so prihajala iz stare domovine in pravilno napovedovala žalostno bodočnost Slovenije pod komunisti. Žal, da so nekateri uredniki sami zapadli komunistični propagandi in še sedaj nočejo spregledati. Glasilo KSKJ niti sedaj ni za spoznanje poštenejše in niti *Pisma Fathra Baznika* ni prineslo. Kako bodo člani katoličani KSKJ poznali položaj in ga pravilno presojali, ko v svojem Glasilu čitajo proslavljanje partizanstva kot rešitelja Slovencev, dočim taka poročila, kot je pismo Rev. Baznika, ne smejo v list? Ne samo urednik Glasila (takrat je bil Ivan Zupan), tudi glavni odbor KSKJ si nakopava odgovornost, ko to trpi in se še vedno ne gane, kakor je videti.

*

Članii glavnega odbora KSKJ so bili tisti, ki so sprožili misel na "Katoliški dan" v Jolietu in ga tudi o r g a n i z i r a l i. Mnogo vzrokov je bilo, zakaj se stvar ni obnesla, kakor bi bilo želeti. Vse hvale vredno je, da se je vsaj zdaj, ko že voda teče v grlo, organiziral Katoliški dan in se ustanovila Liga katoliških slovenskih Amerikancev. Toda kako naj stvar prodre med katoliško članstvo KSKJ in drug narod, če Glasilo KSKJ vzgaja člane v čisto drugem smislu? V tej reči je taka nedoslednost, da ni mogoče molčati o njej. Danes ni čas, da se kdo igra skrivalnice. — K temu dostavljam jaz, kolikor mi je v spominu. Iz Clevelanda smo na ta Katoliški dan v Joliet odšli zdaj že vsi pokojni: Anton Grdina, Matt Intihar in Leo Troha. Čudili so se, da pri tako številni slovenski naselbini je bila tako majhna udeležba.

*

Več doslednosti bi moralo pokazati tudi vodstvo Slovenske ženske zveze. Gotovo je jako lepo in spodbudno, da se prireja "Zvezin dan' pri Mariji Pomagaj v Lemontu. S tem vsekakor dokazuje Ženska zveza, da je in hoče ostati katoliška organizacija. Toda ne moremo si kaj, da ne bi opozorili na pregovor o — dveh svečah, ki jih baje nekateri ljudje prižigajo. Saj veste, kaj imamo v mislih. Prirejati romarske shode pri Mariji Pomagaj, na drugi strani pa proslavljati gibanje, ki je v starem kraju vrglo križ iz šolskih sob, odpravilo besedo *Bog* v javnih prisegah in dokazuje na sto drugih načinov svojo nenaklonjenost do vere in katoličanstva — to ne gre skupaj in ne gre. Zakaj vodstvo Slovenske ženske zveze v svoji Zarji ničesar ne pove svojemu članstvu o pogubnosti partizanskega gibanja za katoliški značaj slovenskega naroda? Zakaj nekatere glavne odbornice kar naprej sodelujejo s SANS-om in napravljajo pri članstvu vtis, da ni nič res, kar se poroča o domovini iz katoliških krogov. Tudi nje čaka nelahka odgovornost.

Dostavljam jaz. Spominjam se iz tistih dni ostre polemike, ki jo je kot tedanji duhovni vodja SŽZ, zdaj rajni župnik slov. fare sv. Cirila in Metoda v Lorainu, Ohio, Rev. Milan Slaje, vodil v A.D. napram vodstvu te organizacije. Na podli napad (kdo ga je bi za Zarjo napisal, ne vem. Dvomim pa da ga je tedanja urednica Zarje, zdaj rajna Albina Novak) na francoske škofe — je Father Slaje nanj reagiral brez rokavic. Odstopil je kot duhovni vodja organizacije. Nekatere glavne odbornice SŽZ so sprejele Titovo odlikovanje. Saj so bile zelo delavne v SANSu, ki se je bil zavzel, da bo sezidal v Sloveniji otroško bolnišnico. Koliko so bili zbrali, ne vem. Ko sem bil na konvenciji KSKJ v Pueblo, Colo., v avgustu 1946, so se nekateri delegati zelo zavzeli, da bi tudi KSKJ sodelovala in pomagala. Predlog, da konvencija nakaže $1000 je s par glasovi dobil večino — na odru je sedaj že umrli glavni predsednik John Germ glasove štel in končno "za" tudi on — "pa jaz" odobril. Istočasno pa se je v glavi posvetilo delegatu Društva sv. Jožefa št. 169 KSKJ (iz Collinwooda). Franku Supanik. In je dodal: S tem pogojem — tisočak bomo dali, ko bo bolnišnica dozidana." Takrat je vstal kanonik Oman, pa dostavil: "Pa vam garantiram, da bo tisočak ostal v Jolietu!" In tako se je res prerokovanje uresničilo. Ker bolnišnica se ni sezidala, v kakšne namene se je sklad obrnil, ne vem. Nikogar ne sumim, da bi se ponovilo, kar se je s skladom tako razvpitega "milijon-dolarskega fonda", ki ga je za časa prve svetovne vojne pod firmo Republikanskega imena zbralo čez $68,000! Nekdo ima shranjen imenik darovalcev. Kjer so bila navedena imena med prispevalci fonda, da bi kaj prispevali, ni Etbana Kristana, Jožeta Zavrtnika, Martina Konde in ostalih veličin, ki so za ta fond agitirali in ga urejevali.

(Dalje)

SREDIŠČE ZANIMANJA! — Bivši pomočnik v Beli hiši Gordon Liddy, ki naj bi bil vmešan v republikansko vohunjenje v demokratskem glavnem uradu v Watergate v Washingtonu, D.C., v preteklem juniju, je pred sodiščem izjavil, da "ni kriv".

UNITED TORCH DRIVE
UNITED TORCH SERVICES

McNamara priporoča pomoč najrevnejšim

ZDRUŽENI NARODI, N.Y.— Predsednik svetovne banke R. McNamara je Gospdarskemu in socialnemu svetu ZN priporočil, naj gospodarsko nerazvite države posvete prvenstveno pažnjo najbolj revnim v svojih mejah, ki nimajo niti najosnovnejših sredstev za življenje.

Dejal je, da je takih na stotine milijonov, države pa se ženejo za investicije v industrijo in druge velike načrte, namesto da bi tem revežem pomagale. Pripomnil je, da je to politično-socialna odločitev, ki jo mora vsaka država sama napraviti in izvesti.

HELP WANTED

High School Boys
Part time work after school; cleaning and painting, in neighborhood industrial plant. Should be available for work from 3:30 to 7 p.m. daily 361-6264
(205)

Help Wanted — Female

Help Wanted
Part time woman wanted to work in bakery. Must work on Sundays.
Call 361-1863
(206)

Male Help Wanted

HELP WANTED
Punch press and sheet metal set up man for lamp manufacturer. Experienced. Hourly rate, steady work. Apply at
Acme Lighting Products
1667 East 40th Street
(205)

HELP WANTED
Sheet metal fabricator for lamp manufacturer. Experienced in layout and machine set up. Steady work, good hourly rate. Apply at
Acme Lighting Products
1667 East 40th Street
(205)

MALI OGLASI

V najem
5-sobno stanovanje in kopalnica, spodaj, v okolici E. 71 St. in St. Clair Ave. Kličite 881-0070
—(204)

V NAJEM
2 spalnici, dnevna soba in kuhinja na E. 67 St.
Kličite 361-9640
—(208)

V najem
Oddamo 6 velikih sob, samo odraslim, blizu St. Clair in E. 71 St. Kličite 361-7860.
—(208)

Išče stanovanje
Slovenka v pokoju išče eno ali dve sobi s kuhinjo, zgoraj furnez na plin. V okolici E. 185 St. ali E. 222 St. Kličite 431-6584.
(204)

Hiša naprodaj
Enodružinska hiša, 7 sob, 3 spalnice zgoraj, 1 spodaj, garaža za 2 kare, v dobrem stanju. Ugodna cena. Kličite 261-2487 ali 944-2182.
(207)

Naprodaj
Enodružinska hiša v Ribnici na Dolenjskem. Poizve se ako kličite 268-0231 od 5. ure dalje.
—(206)

V najem
Oddamo 4 sobe, zgoraj, na E. 78 St. med Korman and St. Clair Ave. Kličite 881-2345.
—(208)

Prijatel's Pharmacy
IZDAJAMO TUDI ZDRAVILA ZA RAČUN POMOČI DRŽAVE OHIO ZA OSTARELE
AID FOR AGED PRESCRIPTIONS
St. Clair Ave. & E. 68 St. 361-4212

ČRNA ŽENA

ZGODOVINSKA POVEST

Tisoč strašnih misli se jima je podilo po glavi; tisoč in še več groznih skrbi jima je leglo na utrujeno čelo in ju presunilo v dno duše. In iz tega morja misli in skrbi se je izvil Štefuljčku zdajpazdaj napol glasan, pritajen vzdih, izražujoč notranje bolesti in poln hrepenenja po utehi, in njegove ustnice so rahlo, pa čuvstveno zašepetale: 'Bog nam pomagaj'! Kakor odgovor ali kakor odmev pa je sledil Francetov napol umirajoči mrki glas: 'Gospod, reši jo!' ki pa se je kmalu poživil v krepkejši, vsaj nekoliko še upajoči vzdih: 'Nigana — še živiš?' — In zopet sta molčala in mislila dalje.

Kroparski možek je že gledal v duhu srečo in veselje svojih bratov, kmetov-trpinov, videl je vnaprej njihovo zmago, svobodo, novo življenje; a sedaj: ravno se je svitala zarja boljše bodočnosti, ravno je hotel napočiti dan zmagoslavnega boja, — pa je nenadoma pridrvil še temnejši oblak, ki je žugal uničiti vse, ne samo imetje in svobodo, marveč celo življenje. In tako se je združila nad ubogega trpina vsa nesreča; kadar so namreč v prejšnih časih naznanjali kresovi bližajočo se turško povodenj, tedaj je hitelo ljudstvo v grad, iskat zavetja in obrambe, tu so bili varni pred sovražnikom. A zdaj: po gričih in gorah so zaplamteli kresovi, hoteč naznanjati veselja in radosti dan; toda nehote so morali biti i zdaj znanilci turškega navala. In kmetje, vsi obupani, si niso mogli iskati obrambe v gradu— pri svojem sovražniku —, marveč so se vsi obupani — v strahu pred dvojnim sovražnikom— razkropili po gozdovih. Res so Turki že odšli, toda bogve, kaj še pride. — Taki občutki so navdajali možka, ki je iskreno ljubil svoje rojake, za katere je bil pripravljen storiti vse.

V Bregarjevi glavi so se pa kar bliskoma vrstile grozne slike: strašni pok, ogenj v njegovi lastni hiši, Nigana. — Nič več ni mogel misliti. Ko je videl, da se je tudi Štefuljček vzdramil, je rekel proseče:

"Štefan, pojdiva naprej, da najdeva Nigano!"

Sočutno sta se ozrla drug drugemu v oči in obema je kanila iz oči grenka solza bridkosti in žalosti. Nato sta šla dalje.

Turkov se nista več bala, zakaj vedela sta, da so vsi, kar jih je ostalo še živih, odšli nazaj proti Radovljici; zato sta toliko bolj podvizala korake, da bi tem preje dospela do mrtvaškega mostiča.

Ko je smodnik raznesel most, se je vnelo na Špiku mnogo dreves, ki so gorela še zdaj in pošiljala proti nebu velike plamene, tako da je bila razsvetljena vsa stena. V presledkih so škripajoče odpadali žareči odgorki in drvili čez pečine, svetel oblak ognjenih isker se je samovoljno poigraval ob skalovju kakor ravno toliko kresnic ob poletnih večerih, na korenine se je pa debelo vlegal pepel. Iskre in odgorki so polagoma vžgali paberke in suho vejevje, ki je ležalo po tleh in zdaj se je pokazal tu zdaj tam nov plamen, nov ogenj, tako da se je polagoma videlo, kakor bi gorel ves Špik. K sreči je še o pravem času potegnil krepek zahodni veter, ki je odpihal zaduhli dim proti vzhodu in tako rešil vse, kar jih je bilo v votlini; zakaj sicer bi se bili gotovo zadušili.

Moža sta hitela dalje po stezi. Nič več nista imela časa, da bi opazovala grozotno-veličastne prizore, ki jih je nudil goreči Špik. Že sta dohitela prve sledove razdejanja in nesreče. In odslej se jima je nudil ob vsakem koraku strašnejši razgled, da so jima skoro zastajale noge. Za vsakim drevesom in ob vsakem kamenu so ležali raztreseni krvavi človeški udje in napol zgorela, nečloveško razmesarjena trupla. In med temi trupli se je tuintam zganilo; tam ob stezi se je dvignilo oslabelo telo in se s steklenimi očmi koprneče ozrlo okrog sebe, a takoj je zopet omahnilo: smrtni boj je bil končan; na drugi strani je željno odpiral usta drug umirajoč vojak, da bi mu kdo omočil pekoči jezik vsaj s kapljico vode; in od vseh strani so prihajali iskalcema na ušesa srce presunjajoči vzdihi in stoki umirajočih. — Bregar je bil vedno nekaj korakov pred Štefuljčkom in se je skrbno ozrl za vsako drevo, ob vsak kamen in vsakemu mrtvecu v obraz. Goreča Špikova stena je namreč tako jasno razsvetljevala vso okolico, da sta lahko natanko opazovala in spoznala vsak predmet.

Tedaj pa je naenkrat France zakričal divje in strašno, kakor obstreljena zver, da se je mogočno razleglo daleč naokoli, in se vrgel na tla za bližnji brinjev grm. Kroparski možek je nemudoma pritekel k njemu in opazil, kako je slonela Bregarjeva glava na prsih mrliča, ki je nepremično ležal na mehkem ruševju za grmom. Natančneje je opazoval truplo in takoj spoznal cigankine poteze — Niganin obraz. Bila je v vojaški opravi. Oči je imela široko odprte in izraz groze je ležal še vedno na njenih nemih in trpkih potezah. Okrog pleč pa jo je ogrinjal bel plašč. Poprej tako živahna, vznemirljiva, strastna Nigana je ležala sedaj tu nemo, tiho, mirno, brez življenja — brez ljubezni — mrtva.

France se je zavedel, se nekoliko dvignil, pa se takoj zopet oklenil z obema rokama mrtve žene okoli vratu, jo strastno poljubil na mrzle ustnice in nato kričal kakor neumen:

"Nigana — Nigana, vstani! Nigana — vzbudi se! Saj živiš— Nigana; — ne, ni mogoče, da bi se ločila od mene brez dokaza ljubezni, brez besedice odpuščenja! Reci, Nigana, da živiš!"

In zopet je obmalknil in nepremično zrl Nigani v obraz. Tedaj pa se mu je zdelo, da se je Nigana zganila, da se je ozrla vanj — strastno in ljubeznjivo kakor nekdaj in da je začela šepetati z ustnicami nežno in ljubko kakor včasih mile vrstice:

"Ko pridem, k mili mamici,
vesel pač bodem spet:
oj, kmalu kmalu tja dospem,
kjer ni več zla ne zmot."

In vendar — Nigana se ni ganila, njene poprej rožnordeče ustnice so obledele in mirovale.

— In zopet se mu je zdelo, da mu je šepetnila rahlo, pa čuvstveno: "Moj ljubi Radko — odpusti mi, saj te ljubim," že ji je hotel odgovoriti nežno ljubeče: "Nigana — odpuščam ti, odpusti tudi ti meni", pa je zopet spoznal, da se njene ustnice niso odprle, da v njenih očeh ni več življenja — da je mrtva. — In tedaj se ga je polastila neizmerna žalost, srce se mu je trgalo, še enkrat je viknil: "Nigana!" potem pa je zopet naslonil svojo glavo na njena prsa in bridko jokal. —

Čez nekaj časa ga je možek dvignil in rahlo odrinil nekoliko stran ter sam prijel ženo za roko. Žila ni več bila, roka je bila že mrzla kot led. Obrnil je truplo, a ni opazil na njem znatnih ran in poškodb. Spoznal je, da je nesrečno ženo omotil dim, ko se je vnel smodnik in da jo je ob razstrelitvi zračni pritisk vrgel na ruševje, kjer je obtežala. Ob padcu si je najbrž zlomila hrbtenico. — Previdno in spoštljivo je možek zopet položil truplo na hrbet, zatisnil osteklenele oči in mrzli roki mrtve žene lahno sklenil na prsi, medtem pa ponavljal napol glasno in goreče:

(Dalje prihodnjič)

"Poglej, tukaj v Ameriški Domovini je zopet oglaševanih nekaj prav poceni predmetov!

"Tako priliko je treba izrabiti, da se prihrani nekaj dolarjev.

"Pomni, draga ženica, vsak cent se pozna, ki ga moreva pribraniti.

"Zato vsak dan preglejva Ameriško Domovino, ne samo novice in drugo berilo, ampak tudi oglase. Trgovec, ki oglašuje v Ameriški Domovini je zanesljiv in pri njem kupujva."

Izvolite . . .

JUDGE
Francis J.
TALTY
DEMOCRAT
PROBATE COURT

PRIPOROČAN OD:
The Cleveland Bar Association
The Cuyahoga County Bar Association
Cleveland AFL-CIO, U.A.W., Teamsters Union
Polish American Congress
The Cuyahoga County Democratic Party
The Plain Dealer • The Citizens League

☒ FRANCIS J. TALTY

Talty for Judge Committee Henry J. Medved 18617 Cherokee Chmn

DEL VOLIVNE KAMPANJE — Demokratskega predsedniškega kandidata sen. G. McGoverna so sprejeli v Espanoli, N.M., Indijanci s svojimi narodnimi plesi na posebni predstavi. Po sliki sodeč je bil McGovern kar zadovoljen.

V BLAG SPOMIN

NAŠE LJUBLJENE ŽENE,
MATERE IN
STARE MATERE

Helen Drasler

ki je zatisnila svoje mile oči dne 23. oktobra 1971

Minulo je že eno leto,
kar si zapustila nas.
Smrt Ti je vzela življenje
in končala Ti trpljenje.

Nate ne bomo pozabili,
vedno bomo Te ljubili,
čeprav v hladnem grobu spiš,
v naših srcih dalje še živiš.

Tvoji žalujoči:

soprog GASPER DRASLER
hči DOROTHY DRASLER,
sedaj Sister MARYELLEN S.Sp.S
sinovi: THOMAS DRASLER,
Phoenix, Arizona,
JOHN in DONALD DRASLER,
Waukegan, Ill.
sestri: MRS. FRANCES OGRIN,
ROSE POPIT, Waukegan, Ill.
brstje: IGNATIUS KIRN,
North Chicago
JAMES KIRN in FRANK KIRN,
Waukegan, Ill.

Waukegan, Ill. 23. oktobra 1972.

1885 1972

NAZNANILO IN ZAHVALA

Ob boleči in težki izgubi našega ljubljenega očeta, starega in prastarega očeta, tasta,

Anton Vidmar

ki ga je Bog poklical k sebi dne 1. septembra 1972 in smo ga pokopali dne 4. septembra 1972 na Kalvarija pokopališču,

SE PRAV IZ HVALEŽNEGA SRCA ZAHVALJUJEMO:

Č.g. Jožetu Božnarju za molitve v pogrebnem zavodu in na pokopališču in opravilo pogrebne maše ter pogrebnih obredov. — Č.g. Juliju Slapšaku za obiske na domu.

Lepo se zahvaljujemo vsem, ki so dragega ranjkega prišli kropit, molit za pokoj njegove duše, posebej še članom Društva Najsvetejšega Imena in Materinskemu klubu fare sv. Vida. — Vsem, ki so darovali za sv. maše in druge dobre namene. Vsem, ki so ob krsti rajnkega položili tako lepe vence. — Zahvaljujemo se vsem, ki so se udeležili pogreba, prav tako prijateljem, ki so nosili krsto in vsem, ki so za pogrebni sprevod dali narazpolago svoja vozila.

Hvaležni smo vsem, ki so nam ob izgubi našega dragega očeta izrazili svoje sožalje in z nami sočustvovali ter nam v dnevih žalosti kakorkoli bili v pomoč.

Zahvaljujemo se Grdinovemu pogrebnemu zavodu za skrbno vodenje pogreba.

Zahvalne kartice smo razposlali vsem, katerih naslovi so nam bili znani, ako je bi kdo ne dobil, se mu s to našo javno zahvalo posebej zahvaljujemo za vso pozornost.

Ljubljeni, dragi oče, stari in prastari oče, tast, počivaj v miru v naši ljubljeni ameriški zemlji. Za vso Tvojo skrb in veliko ljubezen, ki smo jo bili preostali v tako obilni meri deležni, naj Ti bo Bog bogat plačnik. Spomin na Te, pa nam bo vedno lep in drag.

Žalujoči:

ANN, por. BRINOVEC — hčerka, EDWARD — sin
FRANK BRINOVEC — zet, MILLIE VIDMAR — snaha
Vnuki in vnukinje, pravnuki in pravnukinje in ostalo sorodstvo.

Cleveland, O. 23. oktobra 1972.

ŽENINI IN NEVESTE!

NAŠA SLOVENSKA UNIJSKA TISKARNA VAM TISKA
KRASNA POROČNA VABILA
PO JAKO ZMERNI CENI

PRIDITE K NAM IN SI IZBERITE VZOREC PAPIRJA IN ČRK

Ameriška Domovina
6117 St. Clair Avenue 431-0628